

זמני שבת קודש

רבות	מוצאי שבת	רבות	תם
תל אביב	16:14	17:14	17:37
ירושלים	16:13	17:18	17:42
חיפה	16:12	17:11	17:34

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש התיבה והמוסדות

הברכות של יצחק

מדוע עשו רצה את הברכות ולמה ברכה לאחר שלא קיבלם?

כיבוד הורים

הרי לכולם ברור כי עשוי היה הרשע מרושע, ואילו יעקב איש צדיק. לכולם ברור כי רצון ה' הוא שיעקב יקבל את הברכות, כפי שראוי וכפי שאכן קרה. אם כן, מדוע כדי לעשות זאת נדרשה אסטרטגיה כה מורכבת ומסוכנת?! וכי היה חשש שהברכות לא יגיעו ליעדם הנכון?! מדוע נדרש מהלך כה מסובך ועתיר סיכונים כדי שהזכאי בברכות – אכן יקבל אותן? למה נדרש יעקב לסכן את חייו ממש כדי לזכות בברכות?!

השאלות הנקובות הללו, מובילות לגילוי מרגש הנחשף בדברי ה'חידושי הרי"ם' זי"ע: לעשוי היה כח אדיר, כח שאין חזק ממנו. כוחו של עשוי הוא בכך שכיבד את אביו. כיבוד אב הוא כח עוצמתי כל כך, עד שאי אפשר לעמוד בפניו. מכח עוצמת כיבוד אביו, היה יכול עשוי לזכות בברכות שאינן מגיעות לו, לקבל את הברכות למרות שאינו ראוי להן – רק בגלל שהוא כיבד הורים!

מול הנשק העוצמתי הזה של עשוי, שלפה רבקה את אותו נשק. היא ביקשה מיעקב להסתכן ממש, לשים את נפשו בכפו בהגישו לאביו את המזון שהכינה. רק כאשר יעקב מוסר את נפשו למען כבוד אביו – הוא מסוגל להעניק תשובה הולמת לכוח העוצמתי של עשוי, ולזכות בברכות כפי שראוי וצריך להיות!

הגילוי הזה מסעיר את הלב: לעשוי לא הגיעו הברכות, ממש לא. אבל לקחתן ממנו לא היה ניתן, רק בגלל שהיה לו את הכח העוצמתי של כיבוד אב, רק בגלל שהיה מכבד את אביו באופן נעלה כל כך. רק לכן היה עלול לזכות בברכות שלא מגיעות לו בכלל! ובכדי שיעקב יקבל את הברכות, הוא נדרש להשיב באותה מטבע של כיבוד אב, אך במדרגה שאינה פחותה ממסירות נפש למען אביו, כי רק כך יצליח להפוך את הקערה על פיה ולזכות בברכות המגיעות לו ביושר!

כמה הוא "כלום", והוא מלקה את עצמו: כזו שטות הפילה אותו! והוא זועק זעקה גדולה ומרה, אבל אז זה כבר מאוחר. עשו ראה מאוחר מידי, שיעקב אבינו היה פקח ולא סתם קנה את הבכורה, עכשיו נפתחו לו העיניים לדעת מי זה יעקב, יעקב אינו סתם בטלן כמו שהוא חשב. אני אכלתי ושתיתי אבל יעקב עשה את העסק הנכון, לנצח. ויאכל וישת ויבז עשו את הבכורה...

אנחנו כועסים על עשו, אבל באמת אנחנו יותר גרועים ממנו, מוכרים לעיתים את הנשמה שלנו, את התורה הקדושה, את עולם הנצח – בעבור הנאות רגעיות! אנשים אומרים הלעיטני נא, תן לי לאכול, לבלות, ליסוע לחו"ל. אבל היכן הקשר שלך לבורא העולם? אוכלים שותים, בזים לבני התורה. ואינם יודעים, כי אין אושר כאושרה של תורה, אין תענוג כהנאות רוחניות, אין הנאה כסיפוק מלימוד התורה, שלחן השבת, ואור הרוחני העליון.

וכמו שכותב המסילת ישרים "והנה מה שהורונו הז"ל הוא שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא". היכן הוא מתעדן? בזה העולם! אדם שלומד תורה יש לו עולם הזה ועולם הבא, פה הוא מאושר ופה הוא נהנה, עמל התורה וקדושת המצוות, יש לו עולם הזה ויש לו עולם הבא.

אני מדבר אליכם כאחאים, כאב לבנים. אדם שמבלה את זמנו, אין לו לא עולם הזה ולא עולם הבא, מי שרחוק מן התורה הוא עצוב, אין לו עולם הזה, חיים אינם חיים קנאה תאוה וכבוד, אחד רוצה לאכול את השני, ילדים מבזים את ההורים.

מתפללים ביציאה מבית המדרש: מודים אנחנו לפניך ששמת חלקינו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקינו מיושבי קרנות שאנו משכימים והם משכימים אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים, אני רץ והם רצים אני רץ לחיי העה"ז והם רצים לבאר שחת. אתה שומע אנשים עשירים אומרים: יש לי הכל ואין לי כלום, העיניים כבויות, מרגישים ריקנים. "אני בדיכי, לא מוצא את עצמי". אבל מי שלומד תורה מרגיש סיפור ואושר אמיתי. שבת שלום ומבורך!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בשיבת אור דוד

מסופר בפרשה "ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מהשדה והוא עייף". יעקב מכין תבשיל, עשו בעל תאוה רואה את התבשיל האדום, אומר ליעקב **הלעיטני נא מן האדום האדום הזה!** הוא לא אומר את הנזיד, הולך אחר מראה עיניו, כאנשי הרחוב, הולכים אחר הקורץ והזהר מבחוח, הולכים כסוס אין הבין וכעטלף ללא ראות. ויעקב אומר לו אינני נותן חנים, מכור לי את הבכורה תמורת נזיד העדשים. עשו אומר "הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה", מה יהיה לי מהבכורה אם לא אוכל מנזיד העדשים, הלא אמרת. ומה? הוא באמת ימות?! הוא יכול לצום שבועיים ולא למות! אלא כוננת עשו הנה אנכי הולך למות, הרי סוף אדם למיתה, גם ככה כולם מתים בסוף וא"כ למה לי בכורה?! **הרשעים לא מעניין אותם רוחניות, צא ואכול, צא ושתה,** אוכל עשו ושותה, ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה. לאחר שאכל ושתה כבר קם והלך, ביזה את יעקב, זה בטלן לא יודע מה הוא עושה, מה הוא נותן תמורת מה, מה זה הבכורה לעומת אוכל...

אבל כשמגיע רגע הברכות, הרי יצחק רצה לברך את עשו ויעקב עשה מה שעשה וברך יצחק אותו, והנה אך יצא יעקב ועשו אחיו בא מצידו, שאל אותו מי אתה ויאמר עשו אני בןך בכורך עשו, ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד. ואמרו הז"ל שכשיעקב בא הרגיש ריח גן עדן, וכמו שכתוב ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. אבל כשעשו בא הרגיש גיהנום פתוחה תחתיו. ויצחק לא התחרט שברך את יעקב אלא אמר גם ברוך יהיה. אני לא מתחרט על הברכות. וכשמע עשו את דברי אביו, ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי. **אדם בגיל ששים ושלוש עומד נוכח!** וצריך ביאור מה הוא רוצה מיעקב, הלא בדין מגיעים הברכות ליעקב, למה יצחק רצה לברך את עשו בגלל שהוא הבכור, והרי את הבכורה מכר ליעקב, והברכות מגיעות לו בצדק. **אלא כאן רואים כמה גדול כוחה של תאוה,** עשו בעל תאוה גדול היה, וכשהתאוה שולטת עליו, רואה את האדום האדום הזה, הוא כבר לא רואה מה הוא נותן תמורת מה.

וכך כל אדם, כשתאוות העבירה שולטת עליו, **אע"פ שהוא יודע בעומק הכרתו שהעבירה הזו חמורה מאד, ואסורה, הוא לא רואה עכשיו כלום!** הוא רואה רק את הנאת העבירה. והוא כמו שיכור, תן לי ליהנות. אך לאחר העבירה, הוא רואה כמה הוא "אפס"

* ניתן להקדיש לע"ג. לרופאה או להצלחה

רובת זמיות שותף קיכוי תרביק?

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

בזכות כיבוד הורים

לחלות את פניי, כשברכתך מובטחת בבית הוריי, בחותמו של בורא עולם!

ה'חזון איש' לחץ את ידו בחום ונפרד ממנו בברכה לבבית. ר' פנחס יצא המום ונסעה, ולכל אורך הדרך לביתו לא פסק מלהרהר בדברים, מרגיש כי קיבל מסר לחיים, הוראה נוקבת אך באותה מידה מתנה יקרת ערך. עוד באותו יום רכש מתנה קטנה להוריו, ועלה לבקרו תוך הקדשת זמן ותשומת לב לצרכיהם, לשמחם, לעשות להם טוב על הלב. מאז אותו יום קיבל על עצמו על עצמו להקפיד ביותר על כיבוד הוריו, לעשות הכל כדי לכבדם ולהוקירם, להעריכם ולפעול למענם.

ואת סיפורו זה, סיפר ר' פנחס לכ"ק האדמו"ר מטאלנא שליט"א, בהיותו כבר יהודי זקן ושבע ימים. כיום הוא בן למעלה מתשעים, ועודו חי וקיים, בריא וחייכן. המחלה האיומה שריחפה מעל ראשו חלפה כרוח נושבת, כיבוד ההורים הביא לו חיים חדשים ומאושרים, ממש כמו הבטחת התורה!

ולא בא סיפור זה אלא ללמדנו: יהודים הנתונים בצרה, מרבים לפעול בסגולות ובתפילות, מנסים להעביר את רוע הגזירה בכל דרך אפשרית. יש כאלה העורכים סגולות, תפילות במקומות ייחודיים, מבקשים ברכות צדיקים, ועוד ועוד, ובוודאי כולם אהובים וברורים.

אבל יש לנו עוד משהו, חזק ועוצמתי פי כמה, הבטחה של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו: כיבוד הורים מאריך ימים, לא אריכות ימים בלבד – אלא מתוך טוב וחסד, חיים איכותיים מלאי שמחת חיים, חיים מאושרים ומבורכים. הבה נתאמץ יותר בכיבוד הורינו, בעשיה למענם, בלשמח את ליבם, נשתדל לבקרו בכל הזדמנות, נתקשר כל אימת שנוכל, נתמסר אליהם בכל בקשה. הקדוש ברוך הוא מבטיח לנו איכות ימים בטוב ובעימים, היש הבטחה כדאית מזו?

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב אשר קובלסקי כנסו לאתרנו: Rabenu.com

'כמה עלה לך להגיע אליי?' – ר' פנחס נדהם מהשאלה, אך התשובה היתה שגורה על לשונו: 'חמש לירות עלה לי, ועוד הרבה טרחה ומאמץ, הכל כדי להגיע לכבוד הרב ולקבל את ברכתו ועצתו לנוכח הצרה הנוראה שהתרגשה עליי...' – ניסה 'להזכיר' את הנושא...

'ומתי לאחרונה עשית משהו עבור הוריי, בעלות לירה בודדת ויחידה?' – שאל ה'חזון איש' שוב. לנוכח השאלה הזו, שתק ר' פנחס בבושה ובמבוכה. אכן כן, מי יודע מתי בפעם האחרונה השקיע בלעשות נחת רוח להוריו, לא לירה אחת ולא מחציתה, לא הרבה מאמץ וגם לא מעט...

נענה ה'חזון איש' ואמר משפט מטלטל, שכדאי שכולנו נזכור כל העת: 'הלא כתוב בתורה 'כבד את אביך ואת אמך...', למען יאריך ימך ולמען ייטב לך'. בורא עולם אומר לכל יהודי: רוצה להאריך ימים? רוצה חיים טובים ומאושרים? בבקשה, קח! כבד את הוריי, ואני מבטיחך אריכות ימים ושנות חיים טובים ומאושרים, בריאים ושמחים. האין הבטחה זו שווה יותר מכל? האם יש משהו גדול מהבטחה כה ברורה של בורא עולם?'

ר' פנחס הנהן בראשו ושתק, וה'חזון איש' המשיך: 'טרחת כה רבות להגיע עד אליי, שילמת הון, התאמצת במאד. כל זאת כדי להגיע לכאן, לבקש את ברכתך. כשאתה יוצא לדרך, אינך יודע אם אקבל אותך אם לאו, אולי אני לא בבית, ואולי חלש. וגם אם אקבל אותך, כל מה שאני יכול לעשות זה לברך, ולקוות שהברכה תשפיע...'

מנגד, הקדוש ברוך הוא עומד ומבטיח, מילים ברורות וחדות: תכבד את ההורים שלך, ואני מאריך את ימך. אני דואג לך לשנים ארוכות וטובות, דואג לבריאות שלך, מסדר את האושר בחיים שלך. מה לך בא אליי, מתאמץ כה הרבה, כשחיך, איכות חיך, אושר חיך והברכה בחיך, מצויים בהישג ידך במרחק כמה רחובות מבייתך? תמיהני על מאמצך הרבים לבוא

על אם הדרך המובילה לבני ברק, עיר קטנה למדי באותם ימים, נראה משתרך רכב ישן ומקרטע. נהג הרכב, יהודי בשנות העשרים לחייו בשם ר' פנחס, נהג בזהירות למרות עגנת הדאגה שכיסתה את פניו. לפני תקופת מה, גילו הרופאים כי מחלה קשה מקננת בגופו, חייו בסכנה של ממש. ר' פנחס שמע את הבשורה בצער רב ובדאגה עמוקה, הן הוא עוד צעיר לימים, משפחה בת כמה נפשות בביתו, ולפתע – שוד ושבר!

לנוכח זאת, החליט ר' פנחס כי תחילה יקיים את דברי חז"ל שיעצו לחולה ללכת אצל חכם שיבקש עליו רחמים, וביקש לנסוע אל ה'חזון איש' זצ"ל. באותם ימים, ההגעה בתחבורה הציבורית היתה מורכבת ומסובכת, ושכירת רכב - אפילו ישן ומקרטע - עלתה 5 לירות, סכום לא מבוטל לפיכך, חסך ר' פנחס פרוטה לפרוטה, ביקש את עזרת שכניו וידידיו וגם לווה כמה חצאי לירות משכנים – הכל כדי להגיע לחמש הלירות הדרושות למסע לבני ברק, אל ה'חזון איש'.

בשעת ערב מוקדמת, נרגש ודרוך, נקש ר' פנחס בדלת ביתו של ה'חזון איש'. בברכיים כושלות נכנס אל הבית הקטן, והחל מתנה את צרתו בפני רבן של ישראל. הוא סיפר על גילו הצעיר, המשפחה האהובה שלו, החיים שעוד לפניו – ולפתע פרץ בבכי כשציטט את הבשורה הנוראה שבפי הרופאים על המחלה הקשה, על החרב החדה המתהפכת על צווארו...

ה'חזון איש' האזין לו בקשב, ומליבו נעקרה אנחה. אכן, צרה קשה היא זו, מחלה נוראה ואומללה שפקדה את היהודי הצעיר לפתע, כמו התעורר משרעפיו, הרים את עיניו הטובות ושאל את ר' פנחס: 'אמור נא לי, האם אביך או אימך, ואולי שניהם, עדיין בחיים?'

ר' פנחס הופתע מהשאלה, שנראתה ככלל לא נוגעת לעצם הענין לשמו טרח כה רבות כדי להגיע עד הנה. אחרי רגע של מבוכה קלה השיב בקצרה: 'אכן, ברוך השם, שני הוריי בחיים, עד מאה ועשרים!'

'אמור נא לי, שב ה'חזון איש' ושאל,

"בורא עולם אומר לכל יהודי: רוצה להאריך ימים? רוצה חיים טובים ומאושרים? בבקשה קח!..."

קבעת עיתים לתורה?

נפתחה מסגרת לימודי ערב עבור בוגרי שיבת העמלים לפתחתם בדימוק הרבים ובאווירה סיוחדת

לפרטים נוספים חייגו: 050-415-90-59

ימים א' - ה' בישיבת 'אור דוד' רחוב המכבים 108 בני ברק (ליד קניון אילון)

מדריך לחיים הרב אהרון פרידמן

המלכודת המחשבתית

ישנו היבט חשוב הקשור לעניין זה ועד כה לא התמקדנו בו:

היכולת שלנו להסיח את הדעת ולדחות מחשבה שאיננו רוצים בה.

מתברר, שגם אם יכולת זו היא חלק מחיינו, לפעמים אנו מסתבכים במלכודת מחשבתית, וככל שאנו רוצים יותר להפסיק לחשוב על משהו ולהסיח את הדעת ממנו, אנו הולכים ומסתבכים במחשבה הזו דווקא.

לתופעה זו ותפקידה בהתמודדות עם הפחדים, ובעיקר - לדרך ההיחלצות ממלכודת זו, הקדשנו את הפרק הזה.

גשר צר מאוד...

המחשה זו, כוחה יפה להסביר את הבעיה של המחשבה ואת השפעתה ההרסנית בכל מה שנוגע לפחדים:

אם נבקש מאדם לעבור מקצה החדר לקצה השני, כשהוא מקפיד ללכת רק בתוך פס צר שרוחבו שלושים ס"מ למשל, סביר להניח שהוא יצליח. כמעט כל אדם בריא יצליח לעשות זאת ללא שום קושי. לעומת זאת, אם נבקש מאותו אדם שהצליח, לעבור בין שני בניינים בגובה של חמש קומות, על גשר צר באותו רוחב שאינו עולה על שלושים ס"מ, הוא לא יסכים לעשות זאת.

פרשת שבוע הרב צה ויאה

פרשת תולדות

"במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד" כמה גדולה מעלתו של אדם שהיה לו כביכול הכל, "חיים מסודרים", שאיפות שונות, הרגלים שונים תאוות למינהם, והחליט לוותר על הכל וללכת אחרי רצון הקב"ה, המעלה הגדולה שנקראת "חזרה בתשובה" וכל הכבוד המיוחס לה הוא מפני שהיה לאדם את הכל למול עיניו והחליט לוותר על זה נאמר "זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". והשייכות בין הפסוק ל"חזרה בתשובה" היא כזאת: הקב"ה אומר לעם ישראל אחרי קריעת ים סוף, מה הייתה הסיטואציה שם? עם ישראל כידוע עושים סיבוב "פרסה" בים סוף וחוזרים למקום שממנו נכנסו משמע שהגיעו שוב למצרים, רק שהכל שונה. כתוב בפסוק "וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים" פרשו חז"ל שכל יהודי ראה לנגד עיניו את המצרי שרדה בו בפרך, ומצד שני היהודי רואה את מצרים "כמצולה שאין בה דגה", ואז יוסף אומר ליעקב תיראה מצרים מחכה רק לנו, הנה כל המצרים מתים הכל שלנו בוא נחזור, ומשה רבינו מצד שני אומר להם שה"ניווט" לכיוון השני, לכיוון המדבר וכאן הניסיון הגדול שהכל עומד לנגד עיניך מוכן ומחכה רק לך, ואתה מחליט לוותר וללכת אחרי רצון הקב"ה, עליך נאמר "זכרתי לך חסד נעוריך".

בפרשתנו מובא "ויעתר יצחק לה' לנכח אישתו כי

למעשה, שום אדם שפוי לא יעז אפילו לנסות, בהיותו בטוח שיפול למטה, ואם יכריחו מישהו ללכת על גשר כזה אין כמעט ספק שהוא אכן ייפול.

מדוע?! מהו ההסבר לעובדה שעל פני הרצפה אין לנו שום בעיה ללכת במקום צר בלי לעבור את הגבול שהוקצה לנו, ואילו כאשר התהום פעורה לרגלינו, סביר להניח שלא נצליח לעבור את הגשר בלי ליפול?!

הסיבה פשוטה. כאשר איננו מפקחים, אנו צועדים בבטחה ולא חושבים בכלל על אפשרות של נפילה, ולכן אין שום סיבה שניפול. לעומת זאת, כאשר החרדה בלבנו מתגברת בשל המחשבה המחרידה על מה שעלול לקרות חלילה אם נפול מגובה רב, אנו מתחילים להיזהר ולשמור את צעדינו, ומרוב זהירות ושמירה שלא ליפול, אנו מנסים לאזן את עצמנו, ואז ההליכה הספונטית שלנו נפגעת קשות, וכך באמת אי אפשר להתקדם על הגשר בלי ליפול.

במילים אחרות: אותן פעולות ממש שאנו נוקטים כדי שלא ליפול- הן הן הגורמות לנו ליפול. לכן, מי שאינו רוצה ליפול- צריך להגיע למצב שהאפשרות ליפול לא תעסיקו כלל ולא תסריד את שלוות נפשו. אז הוא יוכל לצעוד בבטחה, ברגיעה ובטביעות על פני הגשר, ויצליח לעבור את כל אורכו בלי ליפול.

זו בדיוק דרכם של הלוליינים המצליחים ללכת על חבל דק בלי ליפול. נוסף על כישוריהם לשמור על שיווי המשקל, הם אינם מאפשרים למתח ולפחד להיכנס ללבם כאשר הם הולכים על החבל. הם מצליחים להביא את עצמם למצב שבו הם אינם חושבים כלל על האפשרות שיפלו. הם יודעים כי ברגע שהמורא יכה בהם מסיבה כלשהי, והם יתחילו "להיזהר", הם ייאבדו את האיוון ובתוך שניות יפלו. ברעיון זה, שלא לחשוב על מחשבה מעוררת אימה כדי שלא לפחד, טמונה מלכודת.

למאמרים נוספים של הרב אהרון פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

עקרה היא ויעתר לו ה'", פרש"י "לנוכח אשתו" זו עומד בזוית זו ומתפלל זו עומדת בזוית זו ומתפללת, ופרש"י "ויעתר לו" לו ולא לה, שאין דומה תפילת צדיק בן צדיק לתפילת צדיק בן רשע (שרבקה הייתה בתו של בתואל הרשע) ואם כך פלא עצום הרי מעלת הצדיק בן רשע יותר גדולה ממעלת צדיק בן צדיק, שהרי צדיק בן רשע חזר בתשובה ועזב דרכי ביתו, והמעלה של ה"חוזרים בתשובה" גדולה משל הצדיקים, וא"כ היה צריך הקב"ה לענות לתפילת רבקה אמנו לפני תפילת יצחק אבינו?

ומתרצים לפי מה שכתוב במדרש שכל אחד התפלל בקרן זוית בנפרד, רבקה אמנו התפללה על יצחק אבינו, ויצחק אבינו התפלל על רבקה אמנו. ולכן הקב"ה ענה לבקשותיו של יצחק אבינו בזכות תפילתה של רבקה אמנו שהתפללה עליו, יוצא שהקב"ה ענה לתפילתה של רבקה שהיא ה"חוזרת בתשובה". כמה גדולה מעלתה ה"חוזרים בתשובה".

מספרים על "חזר בתשובה" שהגיע לבית דין של מעלה וביחד איתו עלה רב מסויים, ובית הדין מתחילים לדון בחייהם והצדיק מתחיל לקבל יהלומים מיוחדים 24 קראט, 50 קראט וכן הלאה, על כל ההשתדלות שלו במהלך חייו, ועכשיו עוברים לדון במהלך חייו של ה"חוזר בתשובה", וגם הוא מקבל יהלומים מיוחדים 24 קראט 50 קראט, ולפתע מתחילים להכניס לחיקו יהלומים שונים בצבעים מיוחדים, יהלומים שהצדיק לא קיבל, והצדיק פונה לבית הדין ושואל מדוע? והתשובה הייתה שהיהלומים הצהובים הם על השבתות שה"חוזר בתשובה" חילל בצעירותו, והסגולים על כל הימים שבהם לא הניח תפילין וכן הלאה, והבין הצדיק שיהלומים כאלה אין באפשרותו לקבל, אנו לא אומרים חלילה אחסא ואשוב על מנת לקבל עוד יהלומים מיוחדים, אבל אחרי שזכינו לחזור בתשובה נבין כמה המעלה שלנו גדולה.

הרב צה ויאה מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

אחד).

הלכות ומנהגים הרב אהרון זכאי

הדלקת נרות שבת

• הדלקת נר בשבת היא חובה, ובין האנשים ובין הנשים חייבים להיות בבתיהן נר דלוק בשבת, אלא שהנשים מצוות על זה יותר מהאנשים, לפי שהן מצויות בבית והן העוסקות במלאכת הבית. וגם מפני שאדם הראשון היה נרו של עולם שנאמר: "נר ה' נשמת אדם", וחווה גרמה לו מיתה. לכן מסרו מצות הנר לאשה.

• טוב שהבעל יעסוק בתיקון הנרות והפתילות. ואם ירצה להדליק בחדר אחר- תבוא עליו ברכה, אבל לא יברך על הדלקת החדר האחר.

• מצוה להדליק את הנרות סמוך לשולחן שסועדים עליו כדי שיקדשו ויאכלו לאורם וזהו בכלל עונג שבת, ומכל מקום אם נהנה יותר לאכול

בחצר מפני האויר או מפני שבחדר יש זבובים, מותר לקדש ולסעוד בחצר, ואפילו שאינו רואה משם את הנרות, כי הנרות נדלקו לעונג ולא לצעה.

• טעם להדלקת נרות שבת הוא משום שלום בית.

כי במקום שאין נר אין שלום שהולך ונכשל באפילה. וטעם נוסף להדלקת נרות הוא משום כבוד שבת, שאין סעודה חשובה אלא במקום אור, שאינו דומה מי שרואה ואוכל למי שאינו רואה ואוכל.

• גם כשאוכלים ומקדשים על הגג (או בחצר) שאור הלבנה זורח על השלחן, עם כל זה צריכים להדליק נרות, כיון שבנוסף לטעם הדלקת נרות שהוא משום שלום בית או כבוד שבת, יש חיוב גם על פי הסוד להדלקת הנרות.

כמות הנרות ובמה מדליקין:

• החיוב מן הדין הוא נר אחד, אבל נוהגים להדליק לפחות שני נרות אחד כנגד "זכור" ואחד כנגד "שמור". ויש נוהגים להדליק שבעה או עשרה נרות. וחסידים ואנשי מעשה נוהגים להדליק שבעה נרות שהם כנגד שבעה העולים לתורה, וגם כנגד שבעת ימי השבוע. (ויש נוהגים להוסיף לכל ילד שנולד נר

• הזהיר בנרות שבת לעשותן יפה- זוכה לבנים תלמידי חכמים. ולכן ראוי לאשה להתפלל לאחר ההדלקה שתזכה לבנים תלמידי חכמים מאירים בתורה, כי בשעת עשיית המצוה התפלה נשמעת ביותר. וטוב לתת צדקה לפני הדלקת הנרות.

• מצוה מן המובחר להדליק בשמן זית. ואם אין לו שמן זית ידליק בשאר שמנים הנמשכים אחר הפתילה. ואם אין לו שם מדליק בנרות שעה או פרפין וכיוצא בזה. ונכון לכיין בברכה שקודם ההדלקה, לפטור בברכתה גם את הדלקת החשמל שידליקו לאחר מכן.

• בשעת הדחק ובמקום שאין אפשרות בשום פנים להשיג שמן או נרות שעה, אפשר לצאת ידי חובה בהדלקת החשמל ולברך על ההדלקה.

• יש אומרים שעדיף יותר להדליק את מנורות החשמל שבבית רק לאחר שהאשה הדליקה ומכל נרות שבת. ומכל מקום נוהגים העולם להדליק את מנורות החשמל תחלה ואחר כך מדליקים את נרות השבת, (ולא מקפידים לכבות את החשמל לפני הדלקת הנרות), ואין לפקפק על מנהגם כלל.

• צריך לברך על הדלקת הנרות: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר של שבת". וצריך שהברכה תהיה לפני ההדלקה, ומצוה רבה לפרסם הדבר שצריך לברך לפני ההדלקה ולא לאחר ההדלקה, אבל אחינו האשכנזים נוהגים לברך לאחר ההדלקה.

• אין חיוב מן הדין שהבעל יעמוד ליד אשתו בשעת הדלקת הנרות כדי לשמוע את ברכת הדלקת הנרות.

• אשה קשת רוח בגידול הבנים או שאין לה כלל, סגולה שתאמר לאחר הדלקת הנרות את ההפטרה של יום ראשון של ראש השנה, וטוב שתבין מה שהיא אומרת ותאמר בכונה.

להלכות נוספות של הרב אהרון זכאי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

לחיות אמונה בשמחה

עלינו לזכר שבטחוננו בה' חייב שיהא עתה כמאז, וכמו שבימים ההם של הארת פנים בודאי היה מחיב הבטחון בה', כן בימינו לא השתנה כלום, ועלינו לבטח בה' כמאז.

ואצטט לך את דבריו הנפלאים של הג"ר בן ציון במברגר זצ"ל מספר גנזי שערי ציון עמ' קח-קט - מאמר מעת מלחמת העולם השנייה.

חיבים אנו להתחזק באמונה ובטחון בה'. דרגות רבות באמונה ובטחון השלב הראשון הוא להרגיש בחינת "א-ל חי" - לפני מעמד קריעת הירדן על ידי יהושע חזק יהושע את העם "ויאמר יהושע בזאת תדעון כי אל חי בקרבכם" (יהושע ג', ל), לא אמונת אלקות שכלית גרידא, לא אמונת "על השמים כבודו" בלבד, אלא א-ל חי בקרבנו, אלקים מנהיג בחיי יום יום, סבת הסבות של כל הטבעיות בעולם הזה.

חיבים להתחיל להרגיש, כי הבטחון בהנהגת הבורא בחיינו, הוא לא פחות משאר סבות טבעיות להצלחתנו, כמו שאנו מרגישים שכסף ונשק הוא דבר שיכול להועיל לנו, כך אנו חיבים להרגיש שהבטחון בה' הוא הדבר שיכול לעזור לנו, ועל ידי הרגשת א-ל חי בקרבנו, נגיע לאמונה כי אין עוד מלבדו, והוא יתברך סבת כל הסבות.

הלכות ההשתדלות ופקוח נפש, משתנים לפי דרגות האמונה, וכבר האיר עינינו רבנו מאיר שמחה הכהן מדווינסק, כאשר העיר דווינסק היתה לפני חזית המלחמה ועמדה בסכנה בזמן המלחמה העולמית הראשונה, הורה לעצמו ולאחרים שלא לעזוב את העיר, הוראתו היתה שאין חיוב השתדלות על ידי בריחה, כיון שאמונתו בא-ל חי בקרבנו היתה אמונה מעשית, לכל כדור יש כתבת מאת השם יתברך, ולא מאת היורה ברובה, ועל ידי זה הלכה של פקוח נפש משתנית מעת לעת על פי המצב ודעת תורה של גדולי הדור.

יש שנתפסו עתה לברור הלכות פקוח נפש והמתחייב מכך. לא די בברור הלכות פקוח נפש, יש להתחזק במוסר, באמונה ובטחון.

יש לפחד מן הכדור כאשר אין אמונה והכדור נפגש במקום שהיורה יורה, אבל כאשר יש אמונה שהכדור פוגע במקום שה' שולח, אין פחד, יש מנוחת הנפש, והלכות פקוח נפש מקבלות פנים חדשות, ואם כן אצלנו המצב בשעה זו חזק באמונת "א-ל חי בקרבנו", ורק אחר כך אפשר לדון מהו מצב של פקוח נפש.

רגע חושבים

הרב יהודה שמעוני

על מה חושבים בשבי הטרור?

ב-16 בספטמבר הכריז חוסיין מלך ירדן, על משטר צבאי וכוחות ירדניים החלו במלחמה כוללת נגד ארגוני הטרור, פעולות שנודעו בהמשך כספטמבר השחור. האירועים הביאו למתיחות אזורית ומשכו תשומת לב עולמית מחשש להסלמת המלחמה הקרה בין שתי המעצמות הגדולות.

רק ב-30 בספטמבר נסגרה עסקה שבמסגרתה שוחררו כל בני הערובה, בתמורה לשחרורם של ארבעה מחבלי החזית העממית.

ועל מה חשב גאון המוסר הרב הוטנר בכל שלושת השבועות בשבי?

תקופת מדבר ירקא, ליד הרימונים, האיומים, ואלפי עיניו של מלאך המוות, נועדה על ידו לליבון נושא תורני חשוב: **ההבדל המנטלי הניכר בין תרבות ישמעאל לתרבות עשיו.**

רבינו הבחין בתופעה מעניינת: בתקופת החטיפה היו מתארחות מדי יום משלחות ערביות נכבדות, של שייח'ים עשירים, כדי לבחון את "אוצרות הניצחון". **התנהגותם הייתה ישמעאלית מגושמת.** לעומת זה, בפעמים שהגיעו פקידי משרד החוץ הגרמני לביקור אצל השבויים, במסגרת ניסיונות התיווך, **התנהגותם הייתה הרבה יותר הרבה אצילית ומכבדת.**

ברור, שאלו ואלו רוחשים שנאה קיומית לעם היהודי. וראינו שעשיו שונא ליעקב בשנות הזעם בשואה ובעוד מאות ואלפי אירועים נגד היהודים. אבל, אי אפשר להתעלם **מהדרך:** בעוד ששנאת ישמעאל (ארצות ערב והאיסלם), היא ברברית, והתנהגותם מונעת מהרבה תסביכי כבוד, התנהגות עשיו (עמי אירופה והנצרות), היא מכובדת, מאופקת ובעלת גינונים.

למה?

את התשובה מצא רבינו בפרשיות השבוע: **הכל מתחיל מהבית.**

ישמעאל גדל בבית שממנו גורש ולא היה רצוי. מקור התסביך הערבי סביב "כבוד המשפחה" ובזיון, נובע מ"**גרש האמה הזאת ואת בנה**" שהוליד בקרב ישמעאל את רגשי ההתבזות לדורות.

מאידך, לעשיו היה בית חם. ה"ויאהב יצחק את עשיו" נסך בו לדורות רוע קר ומצמרר...

מוסר השכל מטלטל: **הכל מתחיל מהבית.**

הרב יהודה שמעוני מנכ"ל שיעורי בישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

רוצה לטעום טעמה של תורה?

הנך חוזמן לבוא וללמוד בישיבתנו הקדושה
בראשות

הרה"ג **דניאל זר שליט"א**

ביחד עם צוות נרחב של תלמידי חכמים ואברכים

המלמדים ומרוממים את בני הישיבה בתורה

וידאת שמים עם יחס אישי ומתוך הארת פנים

ארוחות ברמה גבוהה, חדרי מגורים נקיים וממוזגים,

יציאה לטיולים ובדיקות, מחנה קיץ ועוד.

☎ **03-5701212**

📍 **החכמים 108 בני ברק** ✉ info@rabenu.com

